

Z Českých vlastí.

Orgán české strany agrární na Moravě. — "Moravský Venkov" píše o zemském rozpočtu na Moravě: Zemský rozpočet moravský pro rok 1916 nebyl tentokrát u stávně projednáván sněmem, nýbrž jako rozpočet s charakterem provisoria předložen zemským výborem vlády ku schválení. Zemský rozpočet na r. 1916 jest opět rozpočet válečným, vstříbným, čím se všech zbytečností a obsahujícím výdaje skutečné jen nejnutnější. Tak skřivota veřejná, subvenčních položek, stipendií, nouzové podpory atd. Ze jeví se přes to celková rozpočtová potřeba vyšší než roku loňského, vysvětliti lze na úpravu učitelských platů. Případnou úsporou následkem povolání četných učitelů k vojenské službě nelze zatím číselně stanovit, nebude však až značná vzhledem k tomu, že všichni skoro učitelé náleželi stavu muštvá a přísluší jim tudíž plný plat. Školský rozpočet země Moravy činí dnes rovněž 50 procent celkové potřeby rozpočtové. Pro r. 1916 činí celková potřeba asi 56 milionů korun, z nichž přes 28 mil. připadá účelům školským, kromě škol hospodářských, které vyžadují zvláštního nákladu 1,271,000 K a školství obchodního a živnostenského, které vyžaduje položku 135,000 K. Celkem vydává Morava na školství různé druhy na 29 a půl milionů K, čili téměř 53 procent celkové potřeby. Celková úhrada rozpočtem je obnosem 45 milionů korun, takže by zůstal schodek asi 11 mil. korun, který má být částečně hrazen 5 procent zvýšením zemské přírůžky a zvýšením pivní dávky.

Bude zrušen celibát učitelů v Rakousku? — "Právo Lidu" píše: Pro zrušení celibátu učitelů vyslovují se hlasy stále rozhodněji. Jiz nekolikrát zmínili jsme se i v našem časopise o človetku nedostojným a trvale neudržitelným omezením nepřirozeného lidského práva ženy na státek a dítě. Čechy jsou také v tomto ohledu jedním z posledních zemí v Evropě, která prováděná učitelky vylučuje ze školy, někdy na příklad na ústavech státních i v Čechách prováděná učitelky s úspěchem vnucojí. Dnes, kdy se tolik mluví a píše o velikém významu a nutnosti dorostu, setrvává se stále ještě na nehumánních ústavouhách, která jsou s tímto hlasy v přímém odporu. Je zřejmé, velmi mnoho přehnaného v neustálém mlčení ve prospěch čerňých rodin, ale aspoň na veřejných institucích možno právem žádat, aby samy jednaly ve prospěch zásad všeobecně uznávaných.

Jindy se v Čechách zpívalo: — Přijď jen, synku, k nám, já tě ráda mám. Dám ti hubinky, jak med sladounký, pamínáma už ti chystá, buchtu z bílého ječm. Přijď jen, synku, k nám, já tě ráda mám. Ale nyní se zpívá: Přijď jen, synku, k nám, já tě ráda mám. přines kilo mouky, upeču ti vtolky, může být hodně černá, zůstanu ti stále věrná. Přijď jen, synku, k nám, já tě ráda mám.

Soustředění politických stran českých. — Společný výkonný výbor strany národní a přičlenění strany národně-socialní shromáždil se v večer 21. března v plněné počtu k prvnímu ustavující své schůzi. Jednatel řídil člen panské sněmovny p. dr. Karol Matas jako předseda dle stáří. Po větších slovech zahajovacích přednesl p. ing. Hečka návrhy na vnitřní organizaci společného výkonného výboru i předsednictva. Po číselném rozpravu, kterého zúčastnili se téměř všichni přítomní, byly návrhy téměř jednohlasně přijaty a do předsednictva zvoleni tři panové: Za řeckého člena panské sněmovny dr. Karol Matas, za dalšího dr. František Jakuš, mír. dr. F. Fiedler, jeho Exc. mír. dr. Jan Falt, posl. dr. Ot. Hubička, posl. Jindřich Mačálka, Václav Rejman, dr. Přemysl Šamal. Zarovně stala se usnesení, by referáty a zasedání politických přípravech pro soustředění příkazny byly jednotlivým

referentem. Předsednictvu uloženo, aby práce směřující k vybudování soustředění, byly prováděny způsobem urychleným. Vzájemný poměr strany národní a strany národně-socialní byl po zevrubné debatě úplně ujasněn ve vzájemně shodě a přikázáno předsednictvu, aby připravilo v krátké době potřebné podrobné návrhy. — Ve schůzi přečetl byl také přípis mpr. Národní rady praž. Ad. Prokopka, ve kterém se spojenci tří, příp. čtyř stran vítá jako šťastný první krok a vyslovuje naději, že také další postupní kroky za českým soustředěním, politickým povedou k žádoucímu zdaru.

Za vraždu smrt provazem. — V pondělí, dne 13. března, zodpovídal se před šestičlenným senátem vydatelným v Čes. Budějovicích ze zločinu vraždy loupežnické 50letý již trestaný Bartoloměj Rybák, čeledín v Ném. Radoumí u Jindřichova Hradce. Rybák v noci na 19. ledna 1916 úkladně zavraždil a olopil kováře Silbernaga v Ném. Radoumí, jeho vlastním kladivem kovárským jej několikrát udeřil do hlavy, načež utekl do Horní Cerekve, kde byl zatčen. Byl žalován pro takové vraždy loupežnické, uznán jim také vinným a odsouzen k trestu smrti provazem.

Zdroj nafty na mor. Valašsku? — U Lošova při Halenkově objevil se nedávno na jednom pozemku pramen kade vody, různě zbarvené a zápachu petrolejového. Okolní obyvatelé vodu tu nabírali do nádob a sklenic a svítili tím. Vydávalo to však příliš hodně emoudu. Nabízející se tu skutečně naftové prameny, bude se zkoumat. Chudé Valašsko by zajisté získalo velmi, kdyby tam bylo zjištěno zřídlo nafty.

Vylákali 25,000 korun. — Ze na místopředsednického oficianta v Praze B. Spačková a její manžel R. Spaček vylákali na soukromníci Alžbětě Čekartové 25,000 korun v peněžních papírech. Čekartová neměla jiz oznámení v bezpečnostním oddělení policejního ředitelství, následkem čehož manžel Spačkovi byli zadrženi.

Generální státní lékař dr. Strejček zemřel. — Dne 27. ledna v poledne skončil po delší trapné nemoci zhoršující nádorem ve věku 77 let p. gen. státní lékař dr. Strejček. V něm odehází z českých společenských kruhů osobnost, která se těšila od dlouhých a dlouhých let nejvícejším sympatiím a to svými společenskými i vědeckými styky. Zesnulý zanechal svým působením vřstárně nejlepší dojem, takže skon tohoto vynikajícího muže vyvolal v širokých kruzích české společnosti i veřejnosti nejbolestnější pohnutí. Zesnulý zanechává po sobě nejlepší pověst výtečného vojenského lékaře, který právě v tomto ohoru vytvořil celou velkou školu. Rovněž byl neobyčejně horlivý podporovatel umění a byl jistě nejstarším předplatitelem Národního divadla. I v tomto směru zanechává nejlepší paměť. A jistě jeho osobnosti věnována bude vždy vzpomínka nejvícejší — Ze životopisných dat zesnulého ho sluší uvést: Dr. Jan Strejček narodil se r. 1839 v Litomyšli, kde vystudoval též gymnasium. Lékařská studia konal na Josefských akademii, kde byl r. 1866 promován. Na akademii této působil jako žák Pithův až do zrušení Josefova. V r. 1873—79 byl řídícím lékařem chirurgického oddělení vojenské nemocnice pražské a v r. 1879—82 působil v téže hodnosti v Vídní. R. 1894 stal se velitelem vojenské nemocnice pražské r. 1895 vrch. štáb. lékařem i. t. r. 1897 zdravotním šefem VIII. armádního sboru v Praze, a na to čelěm XI. armádního sboru ve Lvově. Po roce vrátil se na odpočinek do Prahy. Ze svého vnitřní v chirurgii vojenské, o čemž svědčí též mnohé jeho literární práce a snaha o dokonalejší vyvíjení kursů.

Zrušený rozudek. — Zeměbranný divizijský soud v Terešíně odsoudil dne 19. července 1915 číselnému Simadu Bayerovou z Liberce pro šloin velozrády k smrti provazem. Obžalba podaná proti rozudku smatečnické státní cílové nejvyšší zeměbranné soud vyhověl, rozudek zrušil a ve příděli divizijského soudu v Terešíně k novému projednávání. Nové řešení bude se konati v dubnu.

Co válka přináší: — "Klatovské listy" sděluji: Na obecního chlapeckých i dívčích školách v snuší bylo vyvoláno pro úplný nedostatek učil v úterý, dne 7. března, zastaveno. Veřejnými vyhláskami bude oznámeno, kdy se opět bude vyučovati. — Méděná střecha "Kreditbanky" v Olomouci byla snata a nabrážena krytím z plechu. V nejbližší době mají být snaty i ostatní střechy a některých kostelů v Olomouci a okolí, tak zvláště s kostela sv. Michala v Olomouci a s poutnického kostela na Sv. Kopečku.

Museum knoflíků. — Známý průkopník atikacního knoflíku, továrník Jindřich Waldes, který již po dlouhá léta při světových výstavách se zájmem sbíral vše, co mělo k výrobě knoflíku jakýkoliv vztah, zakládá v Praze-Vrso vřích zajímavé museum. Sbírky jeho obsahují bohatý materiál k historii knoflíků s hlediska technického, kulturního, folklorního atd. Zajímavým obohatěním Waldesovy sbírky, která se postará dnes jistě aktualitě, jest dar známého mecenáše a sběratele p. Eduarda Merzingera z Drážďan, kompletní témer sbírku knoflíků, používaných na různých francouzských uniforech za války r. 1870—71; knoflíky tyto zřelby jsou narmoze velmi originální, uměleckými emblemy. — Waldesovo museum bude vydávati pravidelně svoji publikacei: "Zprávy musea knoflíků", které budou zasílány interentum úplně zdarma. Sbírky, které budou všeobecně přístupny, jsou skutečnou pozoruhodností Prahy, jakou se nemaze pochlubiti žádné jiné město.

Ondatry na Zbirovsku. — Tak ve všech rybníčních kraje zbírovského, pražského výletníků dříve známého, objevily se již dávno ondatry (krasy písmově), které se tu zvláště v poslední době velmi rozmnožily a stálým podřívaním rybníčních hráží způsobily značné a nebezpečné škody. V neobyčejném množství ukazují se zejména v rybníčních u "Františkova", náležejících firmě Hořák a Novotný. Obyvatelstvo zřejmě poznalo v ondatřech velmi nebezpečné škůdce a proto vyskytlo se již několik úsilivých občanů, kteří si našli bavět tu to symfii. Jedním z osvědčených hubitelů ondatř jest Václav Pěnka, městský strážník ve Zbirově, který po dením zaměstnání ubírá se k večeru k rybníku "na řekání", kde denně a samuje dobře mřířenými ranami z pušky několik ondatř. Po dotknouti dlužno, že, ac v tamních rybníčních bývají ukofisovány někdy obzvláště krásné exempláře ondatř, nenašel se zde do sud nikdo, kdo by byl zatoužil po ochutnání "pečinky" z nich, z několika stran tak vechvalované.

Osudné usnutí. — Ke dráze ne daleko Velkých Pavlovic v pondělí, 20. března, o 9 hodin, večer přijel rolník Jan Nedbálek z Počtiny se svým povelcem, na němž seděla též služka Marie Beznisková z Neměje. Právě přijížděl vlak. Strážvůdce dával výstražná znamení, ale rolník a služka tvrdě spali, takže znamení neslyšeli. Následkem toho potah s povelcem vjel na koleje. Vlak se pohnul. Došla ke srážce, při níž Nedbálek i Beznisková byli vyhozeni s vozem. Nedbálekovi rozbita lebka, služce zlomena pravá noha. Nedbálek krátce na to svému zranění podlehl.

Bolem k soufalství byl dohan v Bejkovicích na Moravě 70letý výměnkář Fr. Henzal. Dva jeho synové před pábrukým rokem s soufalí a přezavěsí si žily v zápešti, vykrváceli. Otce tu velice zranilo. Nedlouho na to páder zranila se jeho žena a zemřela. Henzal od té doby přemýšlel jen o tom, jak by se zahnul. Minulý přeznal si žily na ruce. Syn však ho našel a sčetil. V ruce však, když syn usnul, Henzal ošlechl do stodoly a tam se oběsil.

Zoufala sí. — Dvoutýletiči Helena Strafuvá, dcera husarůka z Polsko Ostravě, trápila se již více než měsíc našt tím, že jí přestalo mléko pít a pole. Zarmotek a bolest dýchací dostoupily v celodni dábě takového stupně, že stala se trdnoumyslnou. V tomto stavu vypila velkou dávku kyseliny octové a tak těžce se zranila, že krátce na to v nemocnici zmarla.

V Brně zlaciněna vejce. — V Brně je nyní takový dostatek vajec, že udal se hotový zážrak v době všeobecného zdražování a cena vajec poklesla. — Jedno vejčko prodává se za 14, namějšve za 16 haléřů!

Ceny hlavních předmětů spotřeby. — Pražské listy uvěřují tento přehled maximálních cen, nejdležitějších potravin, platný od 15. do 31. března, v obvodu Velké Prahy:

V malom chodě nejvyšší cena za 1 kg.	
Hovězí maso:—	
přední s přívažkem.....	4.50
zadní s přívažkem.....	5.60
přední bez přívažku.....	5.00
zadní bez přívažku.....	7.00
roštěná, vys. roštenka.....	7.40
svíčková.....	7.10
Telecí maso:—	
Hruď.....	3.80
plec.....	4.20
řízky.....	7.00
maso na zadělání.....	4.20
Skopové maso:—	
přední s přívažkem.....	4.30
zadní s přívažkem.....	4.70
přední bez přívažku.....	4.80
zadní bez přívažku.....	5.40
Vepřové maso:—	
z tuč. pras. sním, bůček.....	5.52
z tuč. pras. sním, karré.....	6.00
z mlad. prasat: bůček.....	5.52
z mlad. prasat: karré.....	6.20
uzené vřtné sméček.....	8.00
Košické maso:—	
přední.....	2.60
zadní.....	3.00
Zelovina:—	
kyselé zelí.....	0.11
spenát.....	1.00
brkev, turín.....	0.22
mrkev.....	0.30
červená řepa.....	0.22
česnek.....	4.32
cibule.....	0.50

Pro abehnutí k nepříteli. Zemský trestní soud v Praze nařídil zabavit jmění Ferdinanda Petříkovi, 22-letému tkaři z Blatna a Hlinska, dragomaru přes pl. č. 1 a 4 krant. Holubáři, 22-letému krejčímu ze Skutče od 22. pš. pluku, pro zločin sběhnutí k nepříteli. Takové soudní výnosy svědčí lépe o pravém smýšlení českého lidu než vládní proklamaci a nadávky profesorů Masarykoví.

Poslanec soudr. Tomásek povolán. — Říšský poslanec soudr. Fr. Tomásek z Vídně, býv loni na pozdní při přehlídcech uznán způsobilým ku domobraněcké službě, nastoupil v minulých dnech vojenskou službu.

Časopis, který jaty nebude placen. — P. L. píše: Pod jménem "Nové Rakousko" ohlašuje se nová revue, jez slibuje propagovati státní myšlenku a národnostní dohodu. Dle předběžné zprávy máme dojem, že list, jehož majitelem jest knize Ferdinand Zdenko Lobkovic, mání být organem katolického klerku a konservativní šlechtě.

Z těžkých dnů českého tisku. — "Ratibor", pokrokový týdeník, v Hradci Králově, zastaven byl úředně na dobu dvou měsíců. — Přistaly vycházet "Máj", redigovaný Fr. Heritesem a "Svanda Dušák" (red. Ignat Herman).

První pražská fiakriatka. Ženská práce nalezla si již cestu do všech pracovních odborů. P. L. ze dne 21. března píše: Dnes dopoledne zrovna, když se novináři ubírali z policejního ramího rampu, zastavila před budovou policejního ředitelství drožka, říz na způsobem drobet neobvyklým. Na kozlíku ucísto statného a úř vyklého drožkáře seděla mladá žena, mající přes zást navlečený gumový plášť. V ruce držela bílé opratí. První pražská fiakristka... řídí drožku č. 114.

O 2500 procent zdraženo livo. — "Přerovský Ohor" píše: Sděluje se, že označené zdražení týče se nejvíce bromových solí, jichž 5 kg. stálo 17 K; nyní od 1. čna podražily tak, že stojí to- za množství K 398.30, čili cena vzrostla o 2500 procent.

Výroba dřeváku v Olomouci. — V Olomouci zřizována jest nyní výroba dřeváku při epidem, umocněni na Novosadech. Prozatím určeno za výrobce 12 vojůů, až na dva samí ruští zajatci, kteří se vymaň v té práci. Dřeco na práci dříve dostálo bude se zakoupených lip a Novosad, a kůže na svrsky opatřena bude z odložené, vechované státní obuvi se skladišř při nemocnicích a ústavěch vojenských.

Bolí vás v zádech?
Pátrejte po příčině. Može to býti onemocnění ledvinové, proto vezměte ihned

Severův Silitel ledvin a jater
(Severa's Kidney and Liver Remedy) a vstupte tak na cestu k zdraví. Jest odporučován při zápalu ledvin a měchýře, zadržení moče, též při bolestném odměšování moče, otekých nohou a bolestech v zádech, jež původ svůj vzaly v chorých ledvinách, při žloutence a kyselosti v žaludku. Při nezadrživosti moče u dítěte osvědčil se znamenitě.

Zácpa
dávající se dostavuje při všech ledvinových chorobách a to, aby se jí pomohli odstranit, radíme vám dávat Severův Živitní buřác (Severa's Balsam of Life), který velmi napatuá k Severovu Silitelu ledvin a jater při léčbě.

Cena Severova Silitelu ledvin a jater 20c a 1.00.
Cena Severova Živitního buřáku 7c a 20c.

Že to jsou opravdu léky v lékařských. Stějte na tom, aby vám byly dány léky Severovy. Nezapomínejte na to, že jsou to léky, které vám v zádech, ob ještějte si je pečlivě.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Přijme se 50,000 farmářských dělníků zkušených-ihned na farmy v západní Kanadě

aby nahradili mladé farmáře, kteří se dali naverbovat pro válku. Dobrá mzda a práce zajištěna na celou sezonu.

Není žádného nebezpečí nebo možnost odvodu k vojsku v Kanadě

Odporování požadováno ode všech zaměstl. O zvláštní železniční jízdné se jiné podmíněni obrátte se na: W. V. BENNETT, Room 4, Bee Bldg., Omaha, Neb. oprávněný kanadský vládní jednatel.

160 ACRE FARM IN WESTERN CANADA FREE

— Get rid of dandruff —
it makes the scalp itch and the hair fall out. Be wise about your hair, cultivate it, like the women in Paris do. They regularly use

ED. PINAUD'S EAU DE QUININE
the wonderful French Hair Tonic. Try it for yourself. Note its exquisite quality and fragrance. Aristocratic men and women the world over use and endorse this famous preparation. It keeps the scalp clean and white and preserves the youthful brilliancy of the hair. Buy a 50c bottle from your dealer—or send 10c to our American Offices for a testing bottle. Above all things don't neglect your hair.

PARFUMERIE ED. PINAUD, Dept. M ED. PINAUD Bldg., New York

DOBŘE PIVO JEST ZNAMENITÝ LÉK
FREMONT BREWING CO.
FREMONT, NEBRASKA,
vyrábí a lahvuje Plzeňské pivo. Co se týče chuti a jakosti, jest nejbližší importovanému.
Součástky tohoto piva, nejlepší slad, dělán z nejlepšího ječmene v našem pivovaru a pravý český žatecký chmel jest používán. Obsahuje 3 procenta líhu a jest doporučován mnohými lékaři.
Checete-li sobě pochutnati, objednejte sobě jednu bednu.

Pozor! Pozor!
Buďte bedlivými, když opouštíte káru a neobcházejte jí nikdy zadem, dokud jste se dříve nepřesvědčili, že nejede jiná kára opačným směrem. Neopozornost máhe snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým počkáním, zabránit možnému případu neštěstí.

Omaha & Council Bluffs Street R.R. Co.

FRANK SVOBODA
UMĚLECKÝ ZÁVOD
POMNÍKOVÝ
Krásný nový ceník právě vydán. Pište si o něj dnes. Já vám ušetřím peníze.

1215-31 SO. 13TH ST.
OMAHA NEB.